NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.021.04.2019

Pan
Wojciech Karol Iwaszkiewicz
Burmistrz Miasta Giżycka
Aleja 1 Maja 14
11-500 Giżycko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/060 Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Giżycku, Aleja 1 Maja 14, 11-500 Giżycko (dalej: Urząd lub Miasto)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Karol Iwaszkiewicz, Burmistrz, od 8 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia. 2. Współpraca realizatorów Narodowego Programu Zdrowia i koordynacja podejmowanych działań. 3. Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia (dalej: NPZ).
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Lidia Wójcik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/106/2019 z 26 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str.1-4)

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2016-2018 w Urzędzie, w wyniku rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców Giżycka, realizowano zadania w ramach wszystkich celów operacyjnych określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020[3]. Opracowano i realizowano programy polityki zdrowotnej, które uzyskały pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji[4]. Systematycznie prowadzono również monitoring zadań wykonywanych w ramach NPZ, m.in. poprzez określanie celów, mierników oraz badanie efektów ich realizacji. Aktywnie współpracowano z różnymi podmiotami w ramach realizacji zadań NPZ. Miasto wywiązywało się także z obowiązku sporządzania i terminowego przekazywania: Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu (dalej: Wojewoda) corocznych informacji o zrealizowanych lub podjętych działaniach z zakresu zdrowia publicznego, o których mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym[5] oraz sprawozdań przekazywanych Radzie Miejskiej w Giżycku[6] z wykonania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania

[1] Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. dalej: ustawa o NIK.
[2] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.
[3] Stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, Dz. U. poz. 1492 (dalej: rozporządzenie w sprawie NPZ lub NPZ).
[4] Dalej: AOTMiT.
[5] Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, ze zm. (dalej: ustawa o zdrowiu publicznym).
[6] Dalej: Rada Miejska.

Problemów Alkoholowych[7] i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- niespełnienia wymogu opracowania i realizowania samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego oraz programów zapobiegania problemów zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym, o którym mowa w rozdziale VII[8] ust. 1 pkt 1.4 i 2.6 załącznika do rozporządzenia w sprawie NPZ w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego[9],
- niepowołania zespołu koordynującego działania i monitorującego realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz systemu oświaty, co było niezgodne z postanowieniami rozdziału VII ust. 1 pkt 3.6 załącznika do rozporządzenia w sprawie NPZ w związku z art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- nieprzygotowania i nieprzedłożenia Radzie Miejskiej projektów uchwał dotyczących programów szczepień przeciw grypie[10] oraz profilaktyki HCV wśród mieszkańców Giżycka[11], w celu przyjęcia ich przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do wymogu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym[12],
- nieopracowania projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii[13], o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii[14],
- powierzenia do realizacji pięciu zadań NPZ dotyczących szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV w trybie zapytania o cenę, przyjętym w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[15], podczas gdy należało zastosować tryb (konkurs ofert) określony w art. 48b ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych[16].

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[17] kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań Narodowego Programu Zdrowia

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym[18] Urzędu oraz z przyjętymi zakresami czynności, zadania związane z ochroną zdrowia zostały przypisane dwóm pracownikom Biura Promocji i Polityki

[7] Dalej: GPPiRPA.

[8] Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 3: Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.

[9] Dz. U. z 2018 r. poz. 1878, ze zm. (dalej: ustawa o ochronie zdrowia psychicznego).

[10] Dalej: program szczepień przeciw grypie.

[11] Dalej: program profilaktyki HCV.

[12] Dz. U. z 2019 r. poz. 506, ze zm. (dalej: ustawa o samorządzie gminnym).

[13] Dalej: GPPN.

[14] Dz. U. z 2019 r. poz. 852 (dalej: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii).

[15] Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 (dalej: ustawa Pzp).

[16] Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, ze zm. (dalej: ustawa o świadczeniach zdrowotnych).

[17] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

[18] Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego wprowadzony zarządzeniami Burmistrza: Nr 21/2015 z 21 stycznia 2015 r., Nr 209/2016 z 23 marca 2016 r., Nr 213/2016 z dnia 31 marca 2016 r. wraz ze zmianami z dnia 18 stycznia 2017 r. oraz 7 i 25 marca 2018 r., które nie dotyczyły przedmiotowych kompetencji.

Społecznej (dalej: Biuro PiPS). Należało do nich, m.in. prowadzenie spraw związanych z ochroną i promocją zdrowia, w tym przygotowanie i realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przyjmowanie wniosków aplikacyjnych o realizację zadań publicznych. Nadzór nad działalnością Biura PiPS, wchodzącego w skład Wydziału Ogólnego Urzędu, sprawował Sekretarz Miasta.

Zadania związane z ochroną zdrowia wykonywała także jednostka organizacyjna Miasta, tj. Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej (dalej: Centrum Profilaktyki lub CPUiIS). Zadania te[19], zgodnie ze statutem tej jednostki dotyczyły, m.in.:

- profilaktyki uzależnień oraz propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej,
- profilaktyki zdrowotnej i ochrony zdrowia mieszkańców,
- udzielania rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- organizowania akcji promujących podnoszenie świadomości społecznej w zakresie używania napojów alkoholowych oraz przyczyn i skutków uzależnienia,
- aktywizacji osób starszych poprzez profilaktykę zdrowotną, zajęcia rehabilitacyjno-integracyjne, kulturalne, artystyczne i działania edukacyjne.

W ramach CPUiIS funkcjonowała Świetlica Socjoterapeutyczna, Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej „Pełna Chata", Streetworking Giżycko, Punkt konsultacyjny (poradnictwo prawne, terapeutyczne, pedagogiczne i psychologiczne), Klub Seniora i Giżycki Uniwersytet III Wieku (dalej: UTW). Nadzór nad zadaniami realizowanymi przez Centrum Profilaktyki sprawował Burmistrz, a od 14 marca 2019 r. zastępca Burmistrza, pełniący jednocześnie funkcję Pełnomocnika ds. ochrony zdrowia.

Burmistrz wyjaśnił, że w Gminie Miejskiej Giżycko bezpośrednią realizację zadań własnych gminy z zakresu ochrony zdrowia, w tym profilaktyki zdrowotnej mieszkańców, powierzono CPUiIS. Podał także, że część zadań z obszaru ochrony zdrowia realizowana jest przez Biuro PiPS, co świadczy o wadze, jaką Urząd przypisuje tej tematyce, w szczególności promowaniu działań z zakresu profilaktyki zdrowia na obszarze Gminy.

(akta kontroli str. 5-44)

1.2. W latach 2016-2018 Urząd nie posiadał odrębnych dokumentów w zakresie polityki zdrowotnej.

W Strategii Rozwoju Miasta Giżycka na lata 2015-2025, przyjętej uchwałą Rady Miejskiej z dnia 28 września 2016 r., uwzględniono diagnozy strategiczne dotyczące m.in.: demografii mieszkańców, opieki społecznej i ochrony zdrowia. Określając cele strategiczne i cele operacyjne uwzględniono m.in. zadania z zakresu ochrony zdrowia, wskazując na potrzebę:

- rozwoju ścieżek pieszo-rowerowych,
- wzmocnienia działań na rzecz profilaktyki zdrowia,
- rozwoju oraz modernizacji obiektów sportowych i sportowo-rekreacyjnych (kryta pływalnia, stadion, boiska),
- tworzenia optymalnych warunków infrastrukturalnych ukierunkowanych na utrzymanie i poprawę zdrowia seniorów

[19] Realizowane w badanym okresie przez ośmiu pracowników Centrum Profilaktyki.

– zwiększenia dostępności oferty placówek samorządowych i kompleksowego działania polegającego na usuwania barier urbanistyczno-architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych.

W okresie od października do końca listopada 2015 r. pracownik Biura PiPS przeprowadził badanie ankietowe, którego celem było rozpoznanie środowiska ludzi starszych z Giżycka, tj. osób po 60 roku życia oraz analiza ich sytuacji bytowej. Zakres badania, przeprowadzonego wśród 300 osób obejmował cztery obszary problemowe[20]. Wnioski z tego badania wskazywały m.in. na konieczność koordynacji instytucjonalnej opieki nad osobami starszymi, współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i podmiotami leczniczymi oraz zabezpieczenia potrzeb pacjentów 60+ na poziomie Podstawowej Opieki Zdrowotnej (dalej: POZ) oraz opieki specjalistycznej.
Centrum Profilaktyki, w ramach współpracy z Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa Poznaniu, Wydziałem Zamiejscowym w Giżycku (dalej: Szkoła Bezpieczeństwa), opracowało w 2019 r. raport[21] dotyczący zdrowia, aktywności fizycznej, nawyków żywieniowych i środowiska rodzinnego społeczeństwa Giżycka.

(akta kontroli str. 84-94)

1.3. W latach 2016-2018 realizowano 58 spośród 64 zadań wpisujących się we wszystkie cele operacyjne określone w NPZ. Urząd nie realizował sześciu zadań dotyczących:
– prowadzenia działań na rzecz zachowania właściwej masy ciała, w tym w zakresie tworzenia grup wsparcia dla osób z otyłością,
– rozwijania i wspierania sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu,
– opracowania i realizacji samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego,
– opracowania i realizacji programów zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym,
– powołania zespołu koordynującego działanie i monitorującego realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych, z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz systemu oświaty na danym obszarze[22],
– prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych promujących zachowania prozdrowotne u osób pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe w miejscu i ograniczenie narażenia na czynniki szkodliwe w zakładach pracy.

Burmistrz podał, że przy wyborze zadań do realizacji, Miasto kierowało się możliwościami finansowymi samorządu, zasobami kadrowymi oraz priorytetami wynikającymi z potrzeb mieszkańców Giżycka.

(akta kontroli str. 95-108, 398-402)

1.4. W badanym okresie, corocznie opracowywano i realizowano GPPiRPA[23]. W programach tych uwzględniano cel operacyjny w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określony w NPZ. W programach wskazywano m.in. cele, zadania, planowane strategie działań, realizatorów zadań, źródła finansowania oraz zadania i zasady działania miejsko-gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

[20] Stan fizyczny i sprawność ruchową, stan psychiczny, sytuację społeczną i warunki ekonomiczne, doznania somatyczne oraz stosunki rodzinne.
[21] Na podstawie badań przeprowadzonych w okresie od października do grudnia 2018 r. W badaniu wzięło udział łącznie 582 respondentów, w tym: 298 kobiet oraz 284 mężczyzn.
[22] Zadanie 3.3.6.
[23] Zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej nr: XVII/133/2015 z 17 grudnia 2015 r., XXX/155/2016 z 28 grudnia 2016 r. oraz XLVIII/158/2017 z 20 grudnia 2017 r.

Rada Miejska, uchwałą[24] z 2009 r., zatwierdziła GPPN nawiązujący do Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2009-2012. W badanym okresie Burmistrz nie opracował projektu Gminnego Programu o Przeciwdziałania Narkomanii, do czego zobowiązywał go art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z tym przepisem, projekt taki jest sporządzany przy uwzględnieniu celów operacyjnych dotyczących przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia i stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ostatnia strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Giżycka dotyczyła lat 2008-2015[25].

(akta kontroli str.109-157)

1.5. W okresie objętym kontrolą Miasto realizowało dwa programy polityki zdrowotnej w zakresie:

- szczepień przeciw grypie – skierowany do mieszkańców powyżej 65 roku życia[26],
- profilaktyki HCV – skierowany do mieszkańców Giżycka[27,] Miasta w wieku 25-65 lat, tj. z grupy ryzyka zakażenia tym wirusem.

Uzasadnieniem realizacji ww. programów były m.in. dane epidemiologiczne, które świadczyły o małej wykrywalności zapalenia wątroby wirusem HCV oraz uznaniu grypy za główną przyczynę zgonów osób starszych w wyniku powikłań pogrypowych (np. zapalenie płuc). Urząd, przed przystąpieniem do realizacji obu programów[28], otrzymał pozytywne opinie AOTMiT, wydane odpowiednio: 23 listopada 2015 r. i 6 października 2014 r.

(akta kontroli str.158-170)

1.6. W latach 2016-2018 Urząd przeprowadzał kampanie informacyjne w zakresie realizowanych programów zdrowotnych oraz innych działań promocyjnych wpisujących się w zadania NPZ.

Analiza dokumentacji sześciu kampanii informacyjnych[29], dotyczących realizacji wybranych zadań w ramach NPZ wykazała, że we wszystkich przypadkach określano:

- zasięg kampanii oraz grupy docelowe odbiorców kampanii (mieszkańcy Giżycka w różnych przedziałach wiekowych, np. seniorzy, osoby pomiędzy 25 a 65 rokiem życia),
- formę przekazu (m.in. plakaty, ulotki, strony internetowe, portale społecznościowe, gazety[30], biuletyny[31], radia[32], wywiady w telewizji[33], tablice ogłoszeń, zakup kalendarzy, kubków itp.).

Wszystkie materiały informacyjne zostały opracowane przez pracowników Urzędu[34] i Centrum Profilaktyki w ramach ich obowiązków służbowych. W latach 2016-2018 Urząd zawierał od trzech do czterech umów rocznie z lokalnymi przedstawicielami mediów na zamieszczenie ogłoszeń, cyklu artykułów i wywiadów. Zawarcie tych umów poprzedzone było przeprowadzeniem procedury zapytań ofertowych.

(akta kontroli str. 171-179)

---

[24] Uchwała Rady Miejskiej nr XXXVI/97/09 z 17 grudnia 2009 r.
[25] przyjęta przez Radę Miejską Uchwałą nr XIX/9/08 z 6 marca 2008 r.
[26] Program na lata 2014-2015 i kontynuowany w latach 2016-2017.
[27] Program na lata 2015-2017 i kontynuowany w 2018 r.
[28] Urząd nie ubiegał się o dofinansowanie tych programów ze środków NFZ.
[29] W zakresie promocji programów zdrowotnych szczepień przeciw grypie, profilaktyki HCV oraz promocji krwiodawstwa.
[30] Gazeta giżycka.
[31] Moje Giżycko.
[32] Radio 5, Radio ZET Gold.
[33] TVP Olsztyn, TVN24.
[34] Biuro PiPS.

1.7. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie planowano wydatki z uwzględnieniem zadań NPZ. W 2016 r. zaplanowano na te zadania 776,0 tys. zł (0,7% planowanych wydatków po zmianach), a wydatkowano 720,8 tys. zł. W 2017 r. zaplanowano 846,7 tys. zł (0,6% ogółu wydatków), a zrealizowane wydatki wyniosły 794,1 tys. zł. W 2018 r. zaplanowano 853,1 tys. zł (0,6% ogółu wydatków), zaś wydatkowano 793,5 tys. zł.

Jak wyjaśniła Zastępca Skarbnika Gminy wszystkie zadania określone w planie budżetu zostały zrealizowane, a cele zostały osiągnięte. Oszczędności wynikały z właściwego gospodarowania środkami finansowymi, m.in. poprzez wyłanianie ofert najkorzystniejszych cenowo, np. na podstawie ogłaszanych konkursów ofert.

(akta kontroli str.180-201)

1.8. W okresie objętym kontrolą Urząd nie występował do Ministerstwa Zdrowia oraz Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej: NFZ) o środki na realizację programów zdrowotnych oraz na tworzenie grup wsparcia dla osób z otyłością.

Jak podał Burmistrz, Urząd nie wnioskował do NFZ o dofinansowanie programów polityki zdrowotnej, bowiem na realizację zaplanowanych programów były zabezpieczone wystarczające środki w budżecie Gminy Miejskiej Giżycko. Miasto nie pozyskiwało także środków na tworzenie grup wsparcia dla osób z otyłością, gdyż nie została zdiagnozowana taka potrzeba. W ramach działalności profilaktycznej Centrum Profilaktyki promuje zdrowy styl życia i aktywność ruchową oraz zdrowe odżywianie.

(akta kontroli str. 33-37)

1.9. W badanym okresie, spośród wszystkich realizowanych zadań w ramach NPZ, Urząd powierzał innym podmiotom wyłącznie zadania dotyczące szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV. Pozostałe zadania realizował we własnym zakresie.

Analiza dokumentacji pięciu postępowań na wybór realizatora ww. programów[35] wykazała, że we wszystkich przypadkach:

- Wyboru realizatorów tych zadań dokonywano w trybie zapytania o cenę[36], poprzez skierowanie pytania do wybranych wykonawców i zaproszenie ich do składania ofert. Urząd otrzymywał w ramach tych postępowań od jednej do dwóch ofert.
- Ogłoszenia o przeprowadzeniu postępowania na wybór realizatora zadania zawierały w szczególności przedmiot konkursu ofert, wymagania niezbędne do realizacji programu polityki zdrowotnej oraz termin i miejsce składania ofert. I tak ogłoszenia na wybór realizatora programu profilaktyki HCV zamieszczano w siedzibie i na stronie internetowej Urzędu i Centrum Profilaktyki w dniach: 25 października 2016 r. (termin składania ofert do 3 listopada 2016 r.), 4 września 2017 r. (20 września 2017 r.) oraz 10 października 2018 r. (24 października 2018 r.), zaś na wybór wykonawcy szczepień przeciw grypie: 12 września 2016 r. (26 września 2016 r.) oraz 6 października 2017 r. (20 października 2017 r.)
- W umowach zawierano: szczegółowy opis zadania, termin jego realizacji, wysokość przekazanych środków oraz termin ich wykorzystania, a także tryb monitorowania realizacji zadań.

(akta kontroli str.202-269)

1.10. W latach 2016-2018 Urząd wydatkował na realizację programów zdrowotnych łącznie 68,5 tys. zł, w tym: na program szczepień przeciwko grypie łącznie 7,5 tys. zł (4,5 tys. zł w 2016 r. oraz 3,0 tys. zł w 2017 r.), zaś na program profilaktyki

[35] 100% zadań powierzonych do realizacji przez Miasto w latach 2016-2018.
[36] Art. 69 ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

HCV łącznie 61,0 tys. zł (21,0 tys. zł w 2016 r., 20,0 tys. zł w 2017 r. oraz 20,0 tys. zł w 2018 r.).

(akta kontroli str. 204-269)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2016-2018 nie opracowano i nie realizowano samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego oraz programów zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym, wpisujących się w trzeci cel operacyjny NPZ (profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa), pomimo iż zgodnie z rozdziałem VII[37] ust. 1 pkt 1.4 i 2.6 załącznika do rozporządzenia w sprawie NZP realizatorem tych działań jest – jednostka samorządu terytorialnego. Natomiast art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego wskazuje, że zadania dotyczące promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są realizowane w ramach NPZ.

   Burmistrz wyjaśnił, że Miasto nie opracowało w latach 2016-2018 strategii ochrony zdrowia psychicznego ze względu na ograniczone środki kadrowo-finansowe. Działania w tym zakresie planowe są na przyszłe lata.

   (akta kontroli str. 95-108,394-402)

2. W latach 2016-2018 nie powołano zespołu koordynującego działanie i monitorowanie realizacji zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz systemu oświaty (pkt. 3.6 trzeciego celu operacyjnego NPZ), mimo że taki obowiązek wynika z rozdziału VII ust. 1 pkt 3.6 załącznika do rozporządzenia w sprawie NPZ, zaś art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, wskazuje, że zadania dotyczące promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są realizowane w ramach NPZ.

   Burmistrz wyjaśnił, że pracownicy Urzędu i jednostek podległych weszli w skład zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku (dalej: MOPS). Oprócz pracownika Urzędu w skład tego zespołu weszli przedstawiciele: CPUiIS, MOPS, Straży Miejskiej, Komendy Powiatowej Policji oraz kuratorzy sądowi, przedstawiciel NZOZ Centrum Profilaktyki Szkolnej w Giżycku i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Członkowie tego zespołu mieli za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią, opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Szereg działań informacyjno-edukacyjnych prowadzono w oparciu o strony internetowe.

   Zdaniem NIK ww. zespół interdyscyplinarny zajmował się zagadnieniami przemocy w rodzinie, bowiem został powołany w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie[38]. Zespół ten nie miał przypisanych do realizacji zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych i nie funkcjonował w oparciu o przepisy rozporządzenia o NPZ w tym zakresie.

   (akta kontroli str. 95-108, 398-402)

[37] Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 3: Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.
[38] Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, ze zm.

3. W latach 2016-2018 Urząd nie przygotował i nie przedłożył Radzie Miejskiej projektów uchwały dotyczących programów szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV, w celu przyjęcia ich przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do wymogu określonego w art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

   Burmistrz wyjaśnił, że w istocie programy szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV nie były przyjęte odrębnymi uchwałami Rady Miejskiej, jednakże każdorazowo Rada Miejska uchwalając budżet przyjmowała kwoty na zabezpieczenie realizacji tych programów w dziale 852 – opieka społeczna, rozdziale 85295 – pozostała działalność, paragrafie 4280 – zakup usług zdrowotnych.

   W ocenie NIK art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym przesądza, że wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy należą do właściwości rady gminy. Wynika z tego, że kompetencje rady gminy obejmują również opracowanie programów zdrowotnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach zdrowotnych. Formą działania rady gminy, jako organu kolegialnego jest podejmowanie uchwał (art. 14 ustawy o samorządzie gminnym). Podjęcie, zatem uchwały w sprawie samorządowego programu polityki zdrowotnej jest realizacją zadań wynikających z konkretnej normy ustawy o świadczeniach zdrowotnych, w formie właściwej dla działania organu kolegialnego, jakim jest rada gminy.

   (akta kontroli str.398-402)

4. W latach 2016-2018 w niewłaściwym trybie powierzano realizację pięciu zadań NPZ w zakresie szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV. Podmioty, którym zlecano ww. zadania zostały wyłonione w trybie zapytania o cenę określonym w ustawie Prawo zamówień publicznych. Zgodnie natomiast z art. 48b ust. 1 ustawy o świadczeniach zdrowotnych w przypadku programów polityki zdrowotnej wyboru realizatora dokonuje się w drodze konkursu ofert.

   Burmistrz wyjaśnił, że zastosowany tryb i procedury wyłonienia wykonawcy usług wynikały z regulacji wewnętrznych, stosowanych w jednostce do udzielania zamówień publicznych. Podał także, że przy realizacji samorządowych programów, wyodrębniono konkretne zadania do ich realizacji w drodze zamówienia a wyłonieni w trybie konkurencyjnym wykonawcy, nie byli ich realizatorami, a wyłącznie wykonawcami usługi w ramach zawartej umowy.

   (akta kontroli str. 202-269,398-414)

5. W badanym okresie Burmistrz nie opracował projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Przepis ten, który w ww. brzmieniu wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. stanowi, że projekt taki jest sporządzany przy uwzględnieniu celów operacyjnych dotyczących przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia i stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

   Burmistrz wyjaśnił, że ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nie określa jednocześnie obowiązku okresowej aktualizacji gminnego programu o przeciwdziałania narkomanii. Zadania z tym związane były często zbieżne z innymi działaniami profilaktycznymi określonymi zapisami GPPiRPA, który był uchwalany rokrocznie. Niemniej jednak, w 2019 r. rozpoczęto działania w celu opracowania nowego programu i jego aktualizacji. Planowane jest także opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych do końca 2019 r.

Zdaniem NIK, zgodnie z art. 7 oraz art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, podstawą do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi NPZ, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o zdrowiu publicznym, zaś Burmistrz w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii opracowuje projekt GPPN, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w NPZ. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

(akta kontroli str. 33-37, 109-112, 145-157)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Urząd wykonywał zadania wpisujące się we wszystkie cele operacyjne określone w NPZ. Opracował i realizował programy zdrowotne dotyczące szczepień przeciw grypie oraz profilaktyki HCV, które uzyskały pozytywną opinię AOTMiT. Jednakże Miasto realizowało te programy bez podjęcia stosownych uchwał przez Radę Miejską, a realizatorów tych zadań wyłoniono w niewłaściwym trybie. Ponadto, w badanym okresie nie opracowano i nie realizowano samorządowych programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego, programów zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym oraz nie powołano zespołu koordynującego działanie i monitorującego realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego.

OBSZAR

2. Współpraca realizatorów Narodowego Programu Zdrowia i koordynatora podejmowanych działań

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Miasto nie uczestniczyło w opracowaniu NPZ oraz nie zgłaszało uwag do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie NPZ na lata 2016-2020 w ramach konsultacji zewnętrznych.

Jak podał Burmistrz, Urząd nie otrzymał zaproszenia w tym zakresie, a zadania wykonywane przez Urząd są zadaniami realizowanymi od wielu lat, niemniej jednak przy realizacji części z nich brane są pod uwagę regulacje zawarte w NPZ.

(akta kontroli str. 33-37)

2.2. W latach 2016-2018 Urząd przy realizacji GPPiRPA, GPPN oraz programów zdrowotnych szczepień przeciw grypie i profilaktyki HCV współdziałał z urzędami centralnymi, starostwami powiatowymi, podmiotami leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi. W badanym okresie Miasto współpracowało, m.in. z:

- Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Narkomanii w ramach realizacji programów profilaktycznych realizowanych na wszystkich poziomach edukacji i organizacji pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży,
- Państwową Inspekcją Sanitarną w ramach projektu pt. „Odświeżamy nasze miasta" oraz „Trzymaj formę",
- Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Olsztynie, Punktem Krwiodawstwa w Giżycku w celu promocji krwiodawców,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnień, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Giżycku, m.in. poprzez współorganizację wojewódzkiej konferencji pt. „Dopalacze – wyzwania w lecznictwie uzależnień, organizację zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla osób wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych.
- Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w ramach wspierania działań seniorów zmierzających do ich zwiększenia aktywności ruchowej,

– Szpitalem Giżyckim Sp. z o.o., przy opracowaniu programów profilaktyki HCV oraz szczepień przeciwko grypie,
– Powiatowym Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Giżycku, w ramach profilaktyki uzależnień w pracy z młodzieżą szkolną oraz programu apteczki pierwszej pomocy emocjonalnej, którego celem było rozwijanie w dzieciach podstawowych umiejętności społecznych i emocjonalnych oraz przygotowanie do radzenia sobie z trudnościami.

Miasto przystąpiło w 1991 r. do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich[39], którego misją było, m.in. promowanie zdrowia poprzez działanie na poziomie lokalnym. Prowadzone działania dotyczyły w szczególności organizacji corocznych konferencji zdrowych miast polskich, szkoleń tematycznych dla rożnych grup zawodowych, wspólnych imprez prozdrowotnych oraz profilaktyki uzależnień, wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, kampanii promujących zdrowy styl życia, edukacji zdrowotnej i ekologicznej w szkołach.

W okresie objętym kontrolą Urząd współpracował także z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie[40]. Zasady tej współpracy uregulowano w programach współpracy przyjmowanych corocznie uchwałami Rady Miejskiej[41]. Celem głównym tych programów było budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy giżyckim samorządem, a organizacjami pozarządowymi oraz zwiększenie efektywności realizacji zadań samorządu na rzecz mieszkańców Giżycka. Współpracowano m.in. ze stowarzyszeniem na rzecz chorych z chorobą nowotworową „Promyk" w Giżycku lub polskim stowarzyszeniem na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną Koło w Giżycku.

(akta kontroli str.270-351)

2.3. W badanym okresie Urząd opracował program ochrony środowiska, a przy jego opracowaniu nie ubiegali się o wsparcie od jednostek naukowych, Ministra Zdrowia lub Ministra Gospodarki.

(akta kontroli str.33-37, 398-402)

2.4. W latach 2016-2018, w ramach drugiego celu operacyjnego NPZ[42], Urząd prowadził działalność edukacyjną, informacyjną oraz szkoleniową, w tym m.in.:

- Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną pt. „Narkotyki? To mnie nie kręci!" oraz wzięto udział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej pt. „Dopalaczom stop". Zorganizowano także autorskie zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży z giżyckich szkół i ośrodków[43].
- Prowadzono szkolenia dla nauczycieli i wychowawców z giżyckich szkół[44] pt. „Strażnicy uśmiechu."[45]. We współpracy z Powiatowym Ośrodkiem Rozwoju Edukacji zorganizowano[46] warsztatowe szkolenia dla nauczycieli pt. „Nadużywanie przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych".

[39] W 1991 r. powstała Polska Sieć Zdrowych Miast. Dwa lata później Sieć przekształciła się w Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich, które zostało zarejestrowane w czerwcu 1993 r.
[40] Dz. U. z 2019 r. poz. 688, ze zm. (dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego).
[41] Uchwały nr: XVI/121/2015 r. z 19 listopada 2015 r., XXIX/143/2016 z 30 listopada 2016 r., XLVII/146/2017 z 29 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy gminy miejskiej Giżycko z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego odpowiednio na 2016 r., 2017 r. oraz 2018 r.
[42] Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
[43] W ramach działań informacyjnych i edukacyjnych.
[44] Szkoły Podstawowe nr 4, 6, 7 oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Giżycku.
[45] Program rekomendowany przez Krajowe Biuro Do Sprawa Przeciwdziałania Narkomanii (dalej: KBPN).
[46] W ramach rozwoju kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.

- Przeprowadzono kampanie profilaktyczne pt. „Przemoc boli", „Uzależnienie w Internecie, cyberprzemoc, hejt". W tym zakresie organizowało także warsztaty terapeutyczne. Urząd wziął także udział w kampanii pt. „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu wobec dzieci i młodzieży". W ramach kampanii edukacyjnych dotyczących szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia przeprowadzono liczne kampanie informacyjne, w których udział wzięli uczniowie z giżyckich szkół i ośrodków[47].
- Podnoszono kwalifikacje kadry Centrum Profilaktyki poprzez udział, m.in. w szkoleniach z zakresu najnowszych zmian ustawy o wychowaniu w trzeźwości, skutecznej kontroli punktów sprzedaży alkoholu, odnośnie relacji wychowawca- wychowanek w procesie budowania więzi czy pomocy i pracy z osobami uzależnionymi.
- Upowszechniano informacje dotyczące zagrożeń dla zdrowia poprzez m.in. współorganizację kampanii pt. „Odświeżamy nasze miasta", udział w kampanii pt. „Stop paleniu papierosów", „ile kosztuje palenie" oraz w Światowym dniu rzucania palenia[48].

W okresie objętym kontrolą, w ramach profilaktyki problemów zdrowia psychicznego i poprawy dobrostanu psychicznego społeczeństwa, prowadzono działalność na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań. Działania skierowane do dzieci i młodzieży w ramach funkcjonowania Świetlicy Socjoterapeutycznej i Klubu „Pełna Chata", dotyczyły m.in. przeciwdziałania seksualizacji. W ramach Giżyckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku prowadzono zajęcia psychologiczne oraz gimnastykę umysłu.

W latach 2016-2018 przeprowadzono w ramach:

– GPPiRPA: 72 działania promocyjno-edukacyjne skierowane do 2 250 osób (dzieci i młodzież ze wszystkich kategorii wiekowych), 11 działań profilaktycznych skierowanych do 10 035 osób (mieszkańcy giżycka i okolic), 14 działań szkoleniowych i konferencyjnych dla 249 osób (nauczyciele, wychowawcy, pracownicy itp.),
– GPPN: osiem działań promocyjno-edukacyjnych skierowane do 420 osób (dzieci i młodzież z giżyckich szkół), dziesięć działań profilaktycznych skierowanych do 1 250 osób (mieszkańcy giżycka i okolic), dwa – działania szkoleniowe i konferencyjne dla 27 osób (nauczyciele, wychowawcy, pracownicy itp.),
– profilaktyki geriatrycznej - żyj aktywnie - poprawa aktywności osób starszych: dwa działania profilaktyczne dla 136 osób starszych,
– promocji krwiodawstwa, zdrowego odżywiania oraz wspierania aktywności seniorów poprzez działalność Klubu Seniora i Giżyckiego UTW odpowiednio działania profilaktyczno-edukacyjnych: pięć dla 150 osób (osoby dorosłe od 19 do 64 lat), jedno dla 100 osób (dzieci i młodzież w wieku od 7 do 18 lat) oraz 36 dla 340 seniorów,
– szczepień przeciw grypie - pięć działań promocyjno-edukacyjnych i dwa działania profilaktyczne skierowane do 365 osób,
– profilaktyki HCV - sześć działań promocyjno-edukacyjnych i trzy działania profilaktyczne dla 870.

(akta kontroli str.352-358)

2.5. W badanym okresie Urząd sporządzał i terminowo przekazywał Wojewodzie informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia

[47] W ramach upowszechniania informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
[48] W przypadku działań informacyjno-edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych.

publicznego, w tym zadań NPZ (dalej: Informacje). I tak informację za 2016 r. przekazano 23 stycznia 2017 r. (korektę 23 czerwca 2017 r.), za 2017 r. – 29 marca 2018 r., a za 2018 r. – 31 marca 2019 r. (korektę z 2 lipca 2019 r.). Informacje te sporządzane były na wzorze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego[49]. W informacji za 2017 r. nie ujęto zadania dotyczącego programu profilaktyki HCV.

Informacje o zrealizowanych lub podjętych działaniach z zakresu zdrowia publicznego przekazywane przez Urząd były zgodne z Priorytetami dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego[50].

(akta kontroli str.359-364)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za 2017 r. przekazanej Wojewodzie 29 marca 2018 r. Urząd nie wykazał realizowanego w 2017 r. zadania dotyczącego programu profilaktyki HCV.

Burmistrz wyjaśnił, że zadania z zakresu ochrony zdrowia zostały przypisane Centrum Profilaktyki natomiast program profilaktyki HCV wyjątkowo był realizowany przez Biuro PiPS. W wyniku tej sytuacji osoba sporządzająca sprawozdanie przeoczyła to zadanie i nie ujęła go w sprawozdaniu za 2017 r.

(akta kontroli str.355-356, 398-402)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2016-2018 Urząd nawiązywał współpracę i aktywnie współpracował z różnymi podmiotami w ramach realizacji zadań NPZ. Prowadził działalność informacyjno-szkoleniową polegającą na organizacji licznych kampanii, warsztatów i działań skierowanych do różnych grup społecznych. Miasto terminowo przekazywało Wojewodzie coroczne informacje o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, o których mowa w art. 12 ust. 2 ustawy ustawa o zdrowiu publicznym. W informacji za 2017 r. nie ujęto natomiast zadania dotyczącego programu profilaktyki HCV.

OBSZAR

3. Monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia

Opis stanu faktycznego

1.1. Analiza dokumentacji dwóch programów zdrowotnych realizowanych przez Urząd w latach 2016-2018 wykazała, że określone w nich cele i mierniki pozwalały na pomiar efektywności i skuteczności realizacji tych programów. I tak celem programu:

- Szczepień przeciw grypie było zapobieganie zachorowaniom na grypę i jej powikłaniom, zaś miernikiem realizacji tego zadania w danym roku była liczba zaszczepionych osób. W latach 2016-2017 ww. miernik został osiągnięty w 100%, bowiem w 2016 r. planowano i wykonano 100 szczepień, a w 2017 r.– 6651.
- Profilaktyki HCV było ograniczenie skali zakażeń wśród mieszkańców Giżycka, zaś liczba wykonanych badań w danym roku stanowiła miernik realizacji tego zadania. W latach 2016-2018 mierniki realizacji tego zadania osiągnięto na

[49] Dz. U. z 2016 r. poz. 2216. (dalej: rozporządzenie w sprawie informacji).

[50] Na podstawie danych uzyskanych od Wojewody w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

[51] Miernik określony na podstawie środków finansowych planowanych do wydatkowania w danym roku w stosunku do oferowanej ceny za jedno szczepienie.

poziomie 100%, bowiem w 2016 r. planowano i wykonano 300 takich badań, zaś w latach 2017-2018 zgodnie z planem przeprowadzono 285 badań.

(akta kontroli str.365-367)

W okresie objętym kontrolą monitorowanie programów zdrowotnych prowadzono przede wszystkim poprzez analizę sprawozdań, raportów końcowych z realizacji programów[52], składanych przez wykonawców zadań.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz sporządzał i terminowo przedkładał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z wykonania GPPiRPA oraz GPPN i efektów ich realizacji[53].

Na podstawie art. 5a ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego Urząd sporządzał i terminowo przedkładał Radzie Miejskiej także coroczne sprawozdania z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Urząd nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, był obowiązany przedłożyć Radzie Miejskiej oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: BIP) sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni. Urząd opublikował sprawozdania roczne za lata 2016-2018 na stronie BIP odpowiednio: 18 maja 2017 r. za 2016 r., 16 maja 2018 r. za 2017 r. i 24 maja 2019 r. za 2018 r. oraz przedłożył je Radzie Miejskiej odpowiednio w dniach: 12 maja 2017 r., 14 maja 2018 r. oraz 20 maja 2019 r.

(akta kontroli str.270-271, 277-393)

1.2. W latach 2016-2018 Urząd dokonywał analizy efektów przeprowadzonych zadań. Wyniki analiz wykorzystywane były do modyfikacji tych zadań lub realizacji innych zadań. I tak, efektem programu szczepień przeciw grypie była m.in. poprawa stanu zdrowia, profilaktyka i zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców Giżycka w zakresie potrzeby korzystania z tych szczepień, zaś profilaktyki HCV był wzrost świadomości społeczności lokalnej w zakresie wirusowego zakażenia wątroby typu C oraz możliwości wczesnego wykrycia i leczenia choroby.

Analiza corocznych sprawozdań przedkładanych Urzędowi przez realizatorów programów polityki zdrowotnej wykazała, m.in. że w latach 2016-2018 r. w wyniku wykonanych badań na obecność wirusa HCV, dziesięć osób zostało skierowanych do dalszej diagnostyki w związku z wynikiem pozytywnym zarażenia tym wirusem.

Badania przeprowadzone przez Urząd w zakresie rozpoznania sytuacji bytowej osób starszych (po 60 roku życia) oraz analizy ich środowiska były m.in. podstawą do realizacji innych zadań skierowanych do seniorów. Urząd zorganizował w latach 2017-2018 system teleopieki domowej oraz w 2018 r. akcję „Koperta życia". Efektem tych działań było objęcie 50 giżyckich seniorów obsługą teleopieki i przekazanie im 500 sztuk bezpłatnych kopert życia[54].

W planach Urzędu jest także zakupienie kiosków telemedycznych do samoobsługowego pomiaru ciśnienia, EKG, wagi oraz pulsu.

W okresie objętym kontrolą Urząd nie sporządził raportu końcowego z programu szczepień przeciw grypie dla osób z grupy szczególnego ryzyka w Giżycku po 65 roku życia[55].

---

[52] M.in. poprzez wskazanie liczby osób objętych badaniem i liczby osób z pozytywnym wynikiem i skierowanych do dalszej diagnostyki – w przypadku realizacji programu profilaktyki zakażeń HCV.

[53] W latach 2016-2018 sprawozdania te Rada Miejska otrzymała odpowiednio: 31 marca 2017 r. za 2016 r., 2 kwietnia 2018 r.[53] za 2017 r. oraz 29 marca 2019 r. za 2018 r.

[54] Specjalna koperta zawierająca najważniejszych informacji o: stanie zdrowia danej osoby, przyjmowanych przez nią lekach, alergiach na leki oraz kontaktach do najbliższych.

[55] Program na lata 2014-2016 i kontynuowany w 2017 r.

Burmistrz wyjaśnił, że Miasto podjęło decyzję o zawieszeniu na dwa lata realizacji programu szczepień przeciw grypie z powodu braku możliwości jego finansowania. Urząd planuje wznowić realizację tego programu w 2020 r.

W badanym okresie Urząd nie zlecał prowadzenia badań ewaluacyjnych NPZ. Jak podał Burmistrz realizacja zadań w obszarze zdrowia monitorowana jest na bieżąco.

(akta kontroli str. 33-37, 368-376, 398-402)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości:

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie systematycznie prowadzono monitoring realizowanych zadań NPZ poprzez określanie celów, mierników tych zadań oraz badanie efektów z ich realizacji. Wywiązywano się z obowiązku sporządzania i terminowego przedkładania sprawozdań z wykonania GPPiRPA i GPPN oraz realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.

II. Uwagi i wnioski

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Opracowanie programów lub strategii ochrony zdrowia psychicznego oraz programów zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym.
2. Powołanie zespołu koordynującego działanie i monitorującego realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych, z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz systemu oświaty.
3. Sporządzanie oraz przedkładanie Radzie Miejskiej projektów uchwał dotyczących planowanych do realizacji programów polityki zdrowotnej.
4. Przygotowanie projektu Gminnego Programu o Przeciwdziałaniu Narkomanii stosownie do wymogu określonego w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Wybieranie realizatorów programów polityki zdrowotnej w wymaganym trybie, tj. konkursu ofert.

III. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 6 listopada 2019 r.

Kontroler
Lidia Wójcik
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
podpis